

Mediální rámování změny klimatu: hrozba vs. příležitost

Anotace:

Cílem lekce je přivést žáky k pochopení toho, jak velkou moc mají novináři nad představou, kterou si publikum (čtenáři, diváci a posluchači) vytváří o tématu klimatické změny. Novináři rozhodují o zarámování klimatické změny, jinak řečeno vybírají, z jakého úhlu pohledu toto téma uchopí. Jsou to právě média, která nastolováním agendy (výběr tématu, o němž budou psát) a jejím rámováním rozhodují o tom, jak je téma následně vnímáno publikem, jaké emoce v nich vzbuzuje a jak je hodnocena jeho důležitost. To vše se pak promítá do návrhů řešení, které politici na lokální, národní či nadnárodní úrovni přijímají pro řešení změny klimatu, ale také do toho, jak jako publikum na tyto informace reagujeme.

Vzdělávací cíle:

- Žák definuje vlastními slovy, co znamená rámování novinového textu.
- Žák si prakticky vyzkouší identifikovat různé rámování klimatické změny.
- Žák objevuje, jak v něm různé rámování klimatické změny vyvolává různé emoce.

Čas:

- 90 minut

Věk:

- 15 - 19 let

Zařazení do předmětů:

- biologie/přírodopis, český jazyk, občanská výchova/základy společenských věd, zeměpis, mediální vzdělávání

Klíčová témata:

- mediální gramotnost, mediální rámování, emoce, environmentální žal, klimatická změna

Pomůcky:

- tužky, lepidla, nůžky, časomíra, zvoneček
- příloha č. 1 vytištěná pro každého
- příloha č. 2 připravená k promítání nebo vytištěná na velkých papírech
- příloha č. 3a vytištěná a rozstříhaná
- příloha č. 3b vytištěná do skupin

Postup:

1. DYÁDY: SOUHLASÍTE SE ZMĚNOU POJMENOVÁNÍ KLIMATICKÁ KRIZE? (20 minut)

- Rozdejte žákům slovník publikovaný předním britským deníkem The Guardian v roce 2019 (Příloha č. 1).
- Požádejte je, aby si ho přečetli a všímali si významových posunů, které změna slovníku přináší. Krátký glosář shrnuje důvody pro preferenci používání pojmu klimatická krize či klimatická nouze namísto klimatická změna.
- Vysvětlete žákům, že začnete zamyšlením, jak tuto změnu terminologie vnímá každý z nich.
- Rozdělte žáky do dvojic a do rolí A a B. Nejprve osoba A položí osobě B otázku. B pak nahlas přemýšlí a A bez přerušování poslouchá. Po 1,5 minutě (a zaznění zvukového signálu) se role vymění, osoba B se ptá osoby A.
- Otázku, kterou si žáci navzájem pokládají, napište na tabuli:
– *Domníváte se, že jde o správné rozhodnutí, používat pojem klimatická nouze nebo klimatická krize? Proč, uveďte své argumenty.*
- Řekněte žákům, aby si při sdílení (mluvení i poslouchání) všímali také svých emocí.
- Cvičení zopakujte ještě jednou, tentokrát s otázkou na pojmy „popírač klimatické vědy“ nebo „globální ohřívání“. Žáci si mohou vybrat jen jeden z nich, anebo mohou reflexi obou pojmů sloučit do jedné odpovědi.
– *Domníváte se, že jde o správné rozhodnutí používat termíny „popírač klimatické vědy“ nebo „globální ohřívání“? Proč, uveďte své argumenty.*
- Na závěr nechte dvojice vyjádřit následující:
– *Co si z dyády odnášíte?*
– *Co jste si díky vyprávění či naslouchání uvědomili?*
– *Změnil někdo svůj postoj na základě této aktivity? Jak?*
– *Jak jste se cítili, když jste nemohli na druhého hned reagovat či jej doplňovat?*
– *Jaké to bylo někomu naslouchat?*
– *Která role vám byla příjemnější?*
– *Jaké emoce jste při dyádách pociťovali?*

2. TIPUJTE RÁMOVÁNÍ (20 minut)

- Upozorněte žáky, že změna slovníku může vést k důležitým interpretačním posunům, k posunu zarámování tématu.
- Vysvětlete, co znamená rámování a jak i drobné posuny vyvolávají v posluchačích a čtenářích různé emoce.

- Promítněte prezentaci (Příloha č. 2) či si ji vytiskněte a ukažte obrázky novinových titulků žákům. Prezentaci je možné dle vlastního uvážení zkrátit.
- U prvního slidu charakterizujte tři vybraná rámování a vysvětlete je:
 - Klimaskepticismus: Řešení klimatické změny jako ekonomické a společenské hrozby
 - Alarmismus: Klimatická změna jako hrozba udržitelnosti života
 - Optimismus: Klimatická změna jako příležitost
- Pro účely lekce pracujte s výše uvedenými rámy – se stejným rámováním budou žáci pracovat i v následující aktivitě.
- U dalších slidů prezentace vybědněte žáky, aby se pokusili odhadnout, jak je článek zarámován a jak má na čtenáře působit. V příloze č. 2b naleznete klíč k rámování uvedených článků.
- Je také důležité si uvědomit, že některé titulky mohou být zavádějící a jejich jasnější rámování se pozná teprve až ze samotného textu. Důležitý není pouze titulek, ale celkové vyznění článku.
- Po prezentaci žákům zdůrazněte, že rámy, se kterými jste nyní pracovali, jsou jen výběrem z mnoha možných. Máte-li čas, mohou žáci zkusit vymyslet další typy mediálního rámování klimatické změny.

3. ORIENTUJETE SE V RÁMOVÁNÍ KLIMATICKÉ ZMĚNY? (30 minut)

- Předem si nastříhejte kartičky s argumenty z novinových článků ke změně klimatu (Příloha č. 3a, celkem 27 příkladů rámování). Příloha č. 3a je také zároveň „správným řešením“ pro přiřazení argumentů k rámování.
- Rozdělte žáky do skupin po 4–6.
- Každé skupině vyberte čtyři argumenty různého rámování a požádejte žáky, aby zařadili vybraný argument do některého z rámování (klimaskepticismus, alarmismus, optimismus), které si vyzkoušeli v předchozí aktivitě.
- Zároveň je vyzvěte, ať si vyzkoušejí 1-2 vybrané argumenty přeformulovat tak, aby odpovídaly jinému rámování.
- Čtyři kartičky s argumenty si žáci ve skupině nalepují do připravené tabulky a přeformulované argumenty zapisují do ostatních sloupců (Příloha č. 3b).
- Povzbuzujte žáky, ať jsou odvážní a nápadiť, zejména v hledání pozitivních příkladů rámování jako příležitosti.
- Upozorněte je, že když formulují tematicky nebo obsahově podobné, avšak jinak zarámované argumenty, nebudou už sdělení obsahově zcela stejné, vždy dojde k posunu významu.
- Také žákům řekněte, že uvedené argumenty nemusí být vždy přesné či pravdivé, jelikož jsou převzaté z reálných článků.
- Na závěr se žáky sdílejte výsledky jejich činnosti, zejména pak přerámování vybraných argumentů. Požádejte žáky, aby se podělili o nejzajímavější zjištění z této aktivity.

4. ZÁVĚR (15 minut)

- V závěru se žáků zeptejte:
 - S jakým rámováním se setkáváte na internetu / v novinách nejčastěji?
 - Jaké rámování nejlépe vystihuje vaše vlastní pocity a proč?
 - S jakými argumenty nejčastěji souhlasíte, či naopak?
 - Jak by se podle vás měla klimatická změna v médiích rámovat?
 - Které rámování by podle vás mohlo nejlépe vést k vyřešení klimatické změny a jejích příčin?

- Pokud z diskuze vyplyne, že někteří žáci prožívají něco, co bývá označováno jako environmentální žal (viz infobox), řekněte, že se jedná o pocity, které zažívají lidé po celém světě. Studie potvrzují, že nejlepším prostředkem proti úzkosti a frustraci je sdílení těchto pocitů, pohled zaměřený na hledání řešení (orientace na zdroje, které jsou takto orientované) a vlastní iniciativa či aktivity, které i v malém měřítku dokážou měnit místní prostředí. Žákům můžete doporučit některé novinové zdroje, které se věnují řešením klimatické změny (zatím jen v angličtině):
 - The Washington Post, sekce [Climate Solutions](#)
 - The New York Times, sekce [Climate Solutions: A Special Report](#)
 - agentura Bloomberg, rubrika [Bloomberg Green](#)
 - organizace [Covering Climate Now](#)
 - iniciativa [Solutions Journalism](#)

Infobox:

Rámování: Rámeček hrozby je nejčastěji používaným rámcem pro sdělení informací o klimatické změně. Inklinuje k prezentování změny klimatu jako problému, který nás přesahuje a má charakter apokalypsy (zničená krajina, environmentální katastrofy, mrtvá zvířata). Tento rámeček lze identifikovat kdykoliv, kdy mediální text akcentuje hrozby spojené s globálním oteplováním, například hrozby pro veřejné zdraví (např. astma, alergie, infekční choroby); další variantou je zdůrazňování ohrožení veřejné bezpečnosti (např. konflikty, přesuny populací). (viz zdroje Feldman a kol.)

Žurnalistika zaměřená na řešení klimatické změny: Považuje klimatickou změnu a její význam za nezpochybnitelnou, ale soustředí se na řešení a příklady, které pomohou dopady klimatické změny zmírnit. Oproti negativnímu zpravodajství, které běžně v médiích převládá, pozitivní zpravodajství motivuje veřejnost k reálné politické, občanské, technické či ekonomické aktivitě. (viz doporučení novinových článků výše, tzv. Solution Journalism)

Environmentální žal: Strach z budoucnosti ve spojitosti s klimatickou změnou a úzkost ze zániku přírodního světa, který se projevuje depresemi či úzkostmi, pocity bezvýchodnosti a smutku nebo psychosomatickými problémy. Prožitky a emoce spojené s klimatickou proměnou planety je třeba si přiznat, nepopírat je a pracovat s nimi. Nápomocné je tyto pocity sdílet a přetavit je do pozitivní aktivity, která pomáhá překonávat pocit frustrace. (viz zdroje)

Komunikace klimatické hrozby: Zprávy o klimatu a obrazy, které vyjadřují silnou hrozbu, mohou být zdrcující a oslabující, pokud neuvádějí možná řešení (viz Feldman 2018). Komunikace klimatické změny jako krize nebo hrozby může proto mít velmi odlišné účinky na publikum v závislosti na tom, zda je použita v kontextu zpráv o dopadech změny klimatu nebo zpráv o opatřeních v boji proti změně klimatu. Katastrofický narativ tak může mít opačný efekt a lidi často demotivuje či zablokuje. Z českých autorů o tom hovoří pravidelně Jan Krajhanzl (Aktuálně 6/2020, ČR Dvojka 6/2021) a opírá se o data z výzkumu České klima 2021 (viz zdroje).

Autorka výukové lekce:

Magdalena Fiřtová, Člověk v tísni, o. p. s.

Přílohy:

Příloha č. 1 – The Guardian a proměna slovníku

Příloha č. 2a – Prezentace příkladů rámování klimatické změny

Příloha č. 2b – Klíč k rámování titulků

Příloha č. 3a – Kartičky k rámování klimatické změny

Příloha č. 3b – Tabulka pro práci ve skupinách

„Je to krize, ne změna“: šest proměn v jazyce deníku The Guardian v otázkách klimatu

Krátký slovníček proměn, které jsme provedli ve stylistické příručce deníku The Guardian a které mohou naši novináři a redaktoři používat při psaní o životním prostředí.

1) „Klimatická nouze“ nebo „klimatická krize“ by se měly používat místo „klimatické změny“.

Změna klimatu se již nepovažuje za výraz, který by přesně vyjadřoval závažnost celkové situace. Pro popis širšího dopadu změny klimatu používejte raději výraz „klimatická nouze“ nebo „klimatická krize“. Konkrétně pak ve vědeckém nebo geofyzikálním pojetí smyslu používejte slova klimatický rozvrat nebo klimatická změna nebo globální ohřívání, např. „Vědci tvrdí, že klimatický rozvrat vedl ke zvýšení intenzity hurikánů“.

2) „Popírač klimatické vědy“ nebo „popírač klimatu“ se má používat místo „klimatický skeptik“.

Oxfordský slovník angličtiny definuje skeptika jako „hledače pravdy; badatele, který ještě nedospěl k definitivním závěrům“. Většina „klimatických skeptiků“ tváří v tvář přesvědčivým vědeckým důkazům popírá, že ke změně klimatu dochází nebo že je způsobena lidskou činností, takže „popírač“ je přesnější.

3) Používejte „globální ohřívání“, nikoli „globální oteplování“.

„Globální ohřívání“ je z vědeckého hlediska přesnější. Skleníkové plyny tvoří atmosférickou příkrývku, která brání úniku slunečního tepla zpět do vesmíru.

Zdroj:

Zeldin-O’Niel, S.: ‚It’s a crisis, not a change‘: the six Guardian language changes on climate matters. The Guardian [online], 16. 10. 2019 [cit. 30. 10. 2021]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/environment/2019/oct/16/guardian-language-changes-climate-environment>

Příklady rámování klimatické změny

Klimaskepticismus:

řešení klimatické změny jako ekonomické a společenské hrozby

Alarmismus:

hrozba klimatická změna jako udržitelnosti života

Optimismus:

klimatická změna jako příležitost

— EKOLOGIE

Změny klimatu devastují Evropu už nyní. Přinášejí povodně až devětkrát častěji

Zdroj:

<https://forbes.cz/zmeny-klimatu-devastuji-evropu-uz-nyni-prinesou-do-zapadni-evropy-povodne-az-devetkrat-casteji/>

Nepoznáte rozdíl, říká McDonald's, který testuje rostlinné maso. Stojíme na prahu nové éry?

Autor
Alicia Kelso
Foto
McDonald's

Už brzy se zřejmě naplno ukáže, jestli mají rostlinné náhražky masa skutečně šanci na úspěch. Po mnoha menších či ne tolik úspěšných pokusech se totiž do obchodu s bezmasým masem pustil jeden z největších hráčů na trhu rychlého stravování – společnost McDonald's.

Zdroj:

<https://forbes.cz/nepoznate-rozdil-rika-mcdonalds-ktery-testuje-rostlinne-maso-stojime-na-prahu-nove-ery/>

Na klima s rozumem: Klimatická změna je hrozbou, ale odmítněme nesmysly

Vladimír Dlouhý 17. listopadu 2021 • 15:30

Cesko má energetiku postavenou na uhlí a omezené možnosti pro obnovitelné zdroje • foto: Profimedia.cz

Zdroj:

<https://www.reflex.cz/clanek/komentare/110229/na-klima-s-rozumem-klimaticka-zmena-je-hrozbou-ale-odmitneme-nesmysly.html>

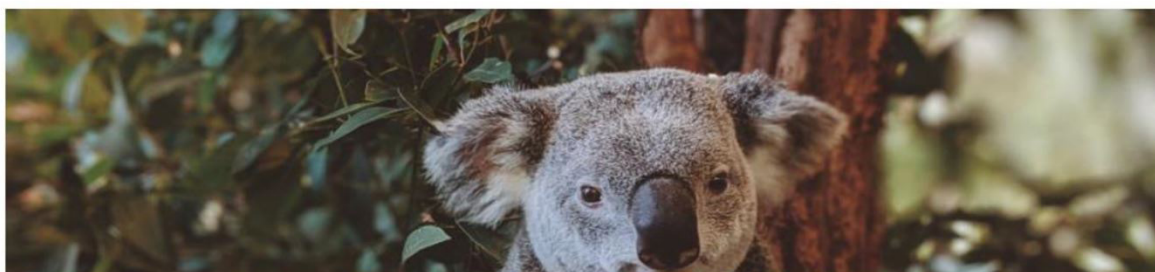
Radio Wave

Night Air
0:00 – 5:00
DELOREAN - Destitute Time

Příroda Program Pořady Audioarchiv Společnost Hudba Kultura O nás

Koala medvídkovitý je funkčně vyhynulým druhem, může za to odlesňování a klimatická změna

🕒 21. srpen 2019

Zdroj:

<https://wave.rozhlas.cz/koala-medvidkovity-je-funkcne-vyhynulym-druhem-muze-za-odlesnovani-a-klimaticka-8041296>

E15
**TEMATICKÝ
SPECIÁL**

Partners | Partnerem projektu je Partners

Investice podzim 2021 | Art index | Investice 2021 | Více

CEWE.CZ
CEWE - originální fotoprodukty
PŘEJÍT NA WEB

Reklama

Obnovitelné zdroje energie budou spíš konzervativní investicí

Sázka na obnovitelné zdroje se zdá být racionální volbou. Kromě toho, že technologie v posledních letech výrazně zlevňují, podporuje je také Evropská unie a dá se čekat jejich další rozvoj.

Zájem o investice do obnovitelných zdrojů energie stoupá a jak potvrzují zástupci tohoto sektoru, týká se i řady drobných investorů. „Je pravda, že v poslední době přibývá dotazů od farmářů, podnikatelů i běžných lidí, kteří se zajímají, co to obnáší postavit větrnou nebo vodní elektrárnu. Od kolegů víme, že stejný zájem se objevuje i na scéně vedení obcí a měst,“ přiznal předseda Komory OZE Štěpán Chalupa. Rovněž zástupci Cechu akumulace a fotovoltaiky (CAFT), kteří sdružují montážní a výrobní firmy, hlásí, že je o nové solární projekty mezi investory zájem. Počet nových

Zdroj:

<https://www.e15.cz/tematicke-specialy/investice-2020/obnovitelne-zdroje-energie-budou-spis-konzervativni-investici-1374457>

E15.cz > Zahraniční > Jakarta se potápí. Do roku 2050 může přijít o celé čtvrti

Jakarta se potápí. Do roku 2050 může přijít o celé čtvrti

Zdroj:

<https://www.e15.cz/zahranicni/jakarta-se-potapi-do-roku-2050-muze-prijit-o-cele-ctvrti-1350185>

The screenshot shows the top navigation bar of the A2LARM website with categories: ČESKO, SVĚT, KULTURA, MULTIMEDIA, ZPRÁVY, PODPÓRTE ALARM, and E-SHOP. Below the navigation bar, there are tags for 'ENERGETIKA' and 'KLIMATICKÁ KRIZE'. The main headline is 'Kdo může za vysoké ceny energií? Green Deal, nebo špinavé zdroje?'. Below the headline is a sub-headline: 'Řadu českých domácností sužují raketově rostoucí ceny energií. Kolem debat o příčinách jejich růstu se roztáčí další kolo kulturních válek. Jak to tedy je?'. The author is 'KAREL POLANECKÝ' and the date is '22.11.21'. There is a 'Nejčtenější' (Most Read) badge and a snippet of another article: '1 Zemanovy konzultace s ministry'.

Zdroj:

<https://a2larm.cz/2021/11/kdo-muze-za-vysoke-ceny-energiu-green-deal-nebo-spinave-zdroje/>

The screenshot shows the top navigation bar of the LIDOVKY.cz website with categories: Události, Názory, Magazín, Kultura, Orientace, Seriály, Video, and Obrazem. The main headline is 'Čeká ratingy států propad? Klimatická změna je větší hrozbou než pandemie, varují ekonomové'. Below the headline is the author's name 'Vojtěch Svěrák' and the date '20. března 2021 17:48'. There is a 'SVĚT' badge. The main text of the article is: 'Cambridge/Praha - Vědci provedli historicky první predikci dopadů klimatické krize na hodnoty ekonomické důvěryhodnosti jednotlivých zemí. Nečinnost proti globálnímu oteplování se podle odborníků v dlouhodobém horizontu nevyplatí, naopak může mít drastické důsledky. Výdaje států za úroky by se mohly kvůli snížení ratingu zvýšit o stovky miliard dolarů do konce století.'

Zdroj:

https://www.lidovky.cz/svet/pokud-nesnizime-emise-ratingy-statu-ceka-propad-zmeny-klimatu-jsou-vetsi-hrozbou-nez-pandemie-varuji-A210319_140623_in_zahranici_livs

Zdroj:

https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/eu klima brusel.A210802_174113_zahranicni_kzem

HROT

ZELENÝ KAZATEL MARTIN VOHÁNKA: GREEN DEAL NENÍ HROZBA, ALE ŠANCE

Miliardář a filantrop Martin Vohánka vyrostl na „špinavých“ kamionech. Teď chce Čechy přesvědčit o správnosti Green Dealu.

Zdroj:

<https://www.tydenikhrot.cz/clanek/zeleny-kazatel-martin-vohanka-green-deal-neni-hrozba-ale-sance>

Čekají nás v budoucnu další tornáda? S klimatickými změnami souvisí i výskyt extrémního počasí

28.6.2021 Simona Knotková

Zdroj:

<https://nasregion.cz/cekaji-nas-v-budoucnu-dalsi-tornada-s-klimatickymi-zmenami-souvisi-i-vyskyt-extremniho-pocasi-219110/>

Novinky.cz

Novinky.cz » Ekonomika » Ochrana klimatu se nesmí změnit v boj proti ekonomickému růstu, varuje nobelista Stiglitz

NÁKAZA V OBCÍCH

AKTUÁLNÍ OPATŘENÍ

OČKOVÁNÍ: POČTY A
OCHRANA

HOSPITALIZOVANÍ

COVID V KRAJÍCH A
OKRESECH

Ochrana klimatu se nesmí změnit v boj proti ekonomickému růstu, varuje nobelista Stiglitz

22. 12. 2019, 7:03

Bohumír Židek, Novinky

Snaha zpomalit oteplování planety není v rozporu s ekonomickým růstem. Myslí si to profesor Kolumbijské univerzity Joseph Stiglitz, který roce 2001 obdržel Nobelovu cenu za ekonomii. Staví se tak proti názorům, že ochrana klimatu bez zastavení růstu není možná.

Zdroj:

<https://www.novinky.cz/ekonomika/clanek/ochrana-klimatu-se-nesmi-zmenit-v-boj-proti-ekonomickemu-rustu-varuje-nobelista-stiglitz-40306920>

Pavel Baroch | 22. 3. 2021

Další uprchlickou vlnu vyvolá změna klimatu

Počty migrantů směřujících do Evropy ze Středního východu nebo Afriky v posledních letech klesá. Vloni dorazilo necelých 100 tisíc uprchlíků, což je méně než desetina oproti rekordnímu roku 2015 s více než milionem lidí. Migraci přibrzdila koronavirová pandemie nebo ochota evropských zemí přijímat další cizince. Jenže tento problém nevyvymizel. Experti upozorňují, že jedním z významných faktorů, proč se dají do pohybu miliony lidí, jsou dopady klimatické změny.

Na další uprchlickou vlnu ve svém aktuálním vyjádření upozornil Robert Stojanov, odborník na migraci z

O autorovi

Pavel Baroch

Je jedním ze služebně nejstarších ekologických novinářů v zemi, environmentálním tématům se věnuje od 90. let, je držitelem několika novinářských cen. Má zkušenosti z tiskových novin, on-

Zdroj:

<https://www.obnovitelne.cz/clanek/1536/dalsi-uprchlickou-vlnu-vyvola-zmena-klimatu/>

LIDOVKY.cz

Události

Názory

Magazín

Kultura

Orientace

Seriály

Video

Obrazem

Vědecký článek líčí apokalypsu. Čtenáři upadají do depresí a navštěvují terapie

Kristýna Kutnarová 9. března 2019 5:00

VĚDA

LONDÝN/PRAHA - Vědecký článek o změnách klimatu, který vyšel v britských vědeckých novinách, rozpoutal svým katastrofickým scénářem vlnu zoufalství. Jeho čtenáři dochází na terapie a stěhují se na venkov. Akademické noviny, které se průměrně dostávají ke třem stovkám lidí, náhle nabyly téměř statisícové čtenosti.

50 příspěvků

Zdroj:

https://www.lidovky.cz/orientace/veda/vedecky-clanek-ktery-lici-apokalypsu-uvrhava-ctenare-do-depresi.A190308_151839_ln_zahranic-i-krku

NÁKAZA V OBCÍCH

AKTUÁLNÍ OPATŘENÍ

OČKOVÁNÍ: POČTY A
OCHRANA

HOSPITALIZOVÁNÍ

COVID V KRA
OKRESE

Ledovce tají podle nejhoršího scénáře. Studie varuje před zvedáním hladiny oceánů

9. 9. 2020, 11:55 – Leeds (Británie) – fš, [Novinky](#), ČTK

Tání ledových příkrovů v Grónsku a na Antarktidě odpovídá nejhoršímu možnému scénáři Mezivládního panelu pro změny klimatu (IPCC), co se týká budoucího zvyšování hladiny oceánů. Vyplývá to z nové studie publikované v magazínu Nature Climate Change. Podle ní ledovce z Grónska a Antarktidy zvedly hladinu oceánů od roku 1992 o takřka 1,8 centimetru.

Zdroj:

<https://www.novinky.cz/veda-skoly/clanek/ledovce-taji-podle-nejhorsiho-scenare-studie-varuje-pred-zvedanim-hladiny-oceanu-40335783>

Plány EU jsou vražedné. Zastavme je, dokud je čas, varuje europoslanec

DOMÁCÍ 07. října 2021 | 08:57 — Ilona Cílková

Drastický růst cen energií ovládl včerejší debatu v Evropském parlamentu. Jednalo se o vysokých cenách energie, jeho příčinách, dopadech na obyvatele a o způsobech, jakými tento problém řešit.

Zdroj:

<https://zpravy.magazinplus.cz/2927/plany-eu-jsou-vrazedne-zastavme-je-dokud-je-cas-varuje-europoslanec.html>

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY 🔍 👤 PŘEDPLA

[🏠](#) [BYZNYS](#) [ZPRÁVY](#) [NÁZORY](#) [TECH](#) [REALITY](#) [INVESTICE](#) [PODCASTY](#) [PročNe](#) [ARCHIV](#) [DALŠÍ](#) BeNative

HN.cz > Zahraniční 📄 Sdílet

Zánik biodiverzity společně s klimatickou změnou zásadně ovlivní život na Zemi, tak jak ho známe, shodují se vědci z celého světa

 Viktorie Melicharová
13. 5. 2019 • 06:46

Zdroj:

https://zahranični.hn.cz/c1_66569120_zanik_biodiverzity_spolecne_s_klimatickou_zmenou_zasadne_ovlivni_zivot_na_zemi_tak_jak_ho_z_name_shoduji_se_vedci_z_celeho_sveta

RESPEKT KLIMATICKÁ KRIZE SE PŘESUNULA DO KATEGORIE PŘÍLEŽITOST 📘 🐦

téma

KLIMATICKÁ KRIZE SE PŘESUNULA DO KATEGORIE PŘÍLEŽITOST

Vědec Pavel Kabát zároveň varuje, že ohromné postcovidové záchranné peníze nesmíme utratit za plány ze starého světa

Zdroj:

https://www.respekt.cz/special/2021/svet_po_pandemii/jsme_na_dobre_cestě_se_s_klimatickou_krizi_vyrovnat_z_kategorie_problem_se_přesunula_do_kategorie_přiležitost

Alarmismus: hrozba udržitelnosti života

Optimismus: klimatická změna jako příležitost

Klimaskepticismus: ekonomická hrozba

Alarmismus: hrozba udržitelnosti života

Optimismus: klimatická změna jako příležitost

Alarmismus: hrozba udržitelnosti života

Optimismus: dle titulků se nezkušený čtenář může lehce zmýlit. Text je však rámován jednoznačně jako klima-optimistický. Rámování lze odhadovat i podle konkrétního média.

Alarmismus: Nezaměňovat s ekonomickou hrozbou. Článek pracuje s ekonomickými argumenty, ale proto, aby alarmoval a burcoval pro politiku ochrany klimatu.

Příloha 2b: Klíč k rámování titulků

Klimaskepticismus: ekonomická hrozba

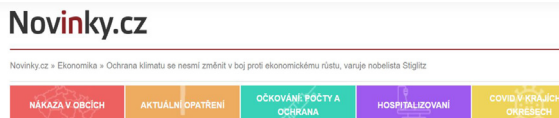
Optimismus: klimatická změna jako příležitost

Čekají nás v budoucnu další tornáda? S klimatickými změnami souvisí i výskyt extrémního počasí

29.6.2021 Šimona Křiváková

Alarmismus: hrozba udržitelnosti života

Ochrana klimatu se nesmí změnit v boj proti ekonomickému růstu, varuje nobelista Stiglitz

02. 12. 2019, 7:03 Bohumír Žalab: Novinky

Snaha zpomalit oteplování planety není v rozporu s ekonomickým růstem. Myslí si to profesor Kolumbijské univerzity Joseph Stiglitz, který roce 2001 obdržel Nobelovu cenu za ekonomii. Staví se tak proti názorům, že ochrana klimatu bez zastavení růstu není možná.

Optimismus: klimatická změna jako příležitost

Alarmismus

Alarmismus: hrozba udržitelnosti života

Ledovce tají podle nejhoršího scénáře. Studie varuje před zvedáním hladiny oceánů

9. 9. 2020, 11:55 – Leeds (Británie) – B. Novinky, ČTK

Tání ledových příkrovů v Grónsku a na Antarktidě odpovídá nejhoršímu možnému scénáři Mezivládního panelu pro změny klimatu (IPCC), co se týká budoucího zvyšování hladiny oceánů. Vyplyvá to z nové studie publikované v magazínu Nature Climate Change. Podle ní ledovce z Grónska a Antarktidy zvedly hladinu oceánů od roku 1992 o takřka 1,8 centimetru.

Alarmismus: hrozba udržitelnosti života

Plány EU jsou vražedné. Zastavme je, dokud je čas, varuje europoslanec

DOMÁCÍ 07. října 2021 | 08:57 — Ilona Čížková

Drastický růst cen energií ovládl včerejší debatu v Evropském parlamentu. Jednalo se o vysokých cenách energie, jeho příčinách, dopadech na obyvatele a o způsobech, jakými tento problém řešit.

Klimaskepticismus: ekonomická hrozba

Příloha 2b: Klíč k rámování titulků

Alarmismus: hrozba udržitelnosti života

Optimismus: klimatická změna jako příležitost

Příklady klimaskeptického rámování řešení klimatické změny jako ekonomické a společenské hrozby	Příklady alarmistického rámování klimatické změny jako hrozby udržitelnosti života	Příklady optimistického rámování klimatické změny jako příležitosti
<p>ČR si jako velký výrobce automobilů nemůže dovolit omezování výroby spalovacích motorů. Přejít na elektromobily znamená zánik stovek tisíc pracovních míst v ČR.</p>	<p>Jsme na cestě ke světu plnému násilí, chaosu, krve, válek a strachu. Naše děti vstoupí do temného věku. Vše, co teď bereme jako samozřejmost – svobodu slova, život v míru, rozsvícení lampy po stisknutí vypínače, bezpečí –, to všechno bude minulostí.</p>	<p>V sektoru obnovitelných zdrojů v Německu existuje už 360 tisíc pracovních míst a rychle jich přibývá.</p>
<p>Politiky na ochranu klimatu ohrožují náš současný životní styl.</p>	<p>Ledovce tají rychleji, než vědci předpokládali. Ledovce v rakouských Alpách čeká zánik.</p>	<p>Rostlinné alternativy masa jsou čím dál tím oblíbenější, jejich prodej vzrostl během dvou let o více než dvě třetiny, v sousedním Německu pak dokonce o 76 procent.</p>
<p>V sázce překotné dekarbonizace je energetická bezpečnost ČR.</p>	<p>Rostoucí hladiny oceánů ohrozí do třiceti let 300 milionů obyvatel planety.</p>	<p>Rozvoj zelené energetiky přinese (dle studie v ČR) snížení škod na lidském zdraví a úspory v řádu 6 miliard Kč (v letech 2021–2030).</p>
<p>Politika snižování emisí povede ke snížení konkurenceschopnosti EU.</p>	<p>V roce 2025 se očekává, že polovina světové populace nebude mít dostatečný přístup k čisté vodě.</p>	<p>Technologie, která přeměňuje vzduch na vodu, se rozšiřuje. Práci podpořili známí technologičtí podnikatelé, například Bill Gates, Jeff Bezos a další investoři z celého světa.</p>

<p>Ochrana klimatu bez zastavení ekonomického růstu není možná.</p>	<p>Pokud se ocitneme na dráze ke tří- nebo čtyřstupňovému oteplení, pak vstoupí do hry scénář Země-skleníku (vědecký termín, angl. Hothouse Earth), který může v delším časovém horizontu vést k oteplení až o osm stupňů.</p>	<p>Téměř tři čtvrtiny veškerých uhelných elektráren ve Spojených státech vyrábějí energii draž, než to v témže regionu zvládnou obnovitelné zdroje.</p>
<p>Za zelený úděl EU zaplatí nejchudší obyvatelé.</p>	<p>Mladí lidé čím dál častěji pochybují, že je správné přivést na tento zničený svět potomky.</p>	<p>V roce 2019 Kostarika dokázala přejít při zachování 3% ekonomického růstu na 98% pokrytí svých energetických potřeb z udržitelných zdrojů.</p>
<p>Označení zelené investice je pouhou marketingovou nálepkou.</p>	<p>Vysychání řek a jezer probíhá takovým tempem, že je současné politiky na ochranu klimatu nezastaví.</p>	<p>Vlády mohou regulovat označení zelené investice, a tím zamezit zneužívání tohoto označení (tzv. greenwashing) ze strany firem. Evropská komise představila v dubnu 2021 nový standard pro evropské zelené dluhopisy.</p>
<p>Politiky na snižování emisí zabrzdí ekonomický rozvoj rozvíjejících se chudých ekonomik.</p>	<p>V letech 2010-2015 došlo v Africe k největšímu čistému ročnímu úbytku lesů. Kontinent každoročně přišel o 2,8 milionu hektarů lesa.</p>	<p>Obnova krajiny v etiopském regionu Tigray zvýšila odolnost zemědělců, dostupnost vody a živobytí, což přineslo řadu vedlejších benefitů - snížení chudoby na venkově přes zvýšení potravinové bezpečnosti a zlepšení zdraví obyvatel.</p>
<p>Změny v chování spotřebitelů mají natolik zanedbatelný efekt na změnu klimatu, že jsou pouze drahým spotřebitelským luxusem, který ještě více rozevívá nůžky mezi bohatými a chudými.</p>	<p>Do roku 2050 se spotřeba masa zvýší až o 69 %, a bude tak nutné rozšiřovat současné chovy, aby celou poptávku pokryly. Zemědělská půda pro produkci masa vytlačí další plodiny a zvýší i spotřebu vody.</p>	<p>Úspora domácností z omezení plýtvání potravin by mohla ušetřit rodině až 8 000 Kč ročně. Mohlo by to pomoci snížení až 8 % skleníkových plynů z vyhozeného jídla a chránit 28 % zemědělské půdy, kde se pěstují plodiny k produkci vyhozeného jídla.</p>

Příklady klimaskeptického rámování řešení klimatické změny jako ekonomické a společenské hrozby	Příklady alarmistického rámování klimatické změny jako hrozby udržitelnosti života	Příklady optimistického rámování klimatické změny jako příležitosti

Materiál vznikl za finanční podpory Evropské komise a České rozvojové agentury a Ministerstva zahraničních věcí České republiky v rámci Programu zahraniční rozvojové spolupráce ČR.

Za obsah materiálu nese odpovědnost organizace Člověk v tísni, o.p.s. Informace zde uvedené nejsou oficiálním stanoviskem Evropské unie a Ministerstva zahraničních věcí České republiky.

Zdroje:

Corner, A., Shaw, C., Clarke, J.: Principles for effective communication and public engagement on climate change: A Handbook for IPCC authors [online]. Oxford: Climate Outreach, 2018 [cit. 30. 10. 2021]. Dostupné z: <https://www.ipcc.ch/site/assets/uploads/2017/08/Climate-Outreach-IPCC-communications-handbook.pdf>

Corner, A.: 12 Tools for communicating climate change more effectively. The Guardian [online], 6. 7. 2015 [cit. 30. 10. 2021]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/sustainable-business/2015/jul/06/12-tools-for-communicating-climate-change-more-effectively>

Čapková, T. a Tesařová, K.: Co s environmentálním žalem?, ‚Pomůže zapojit se do ochrany životního prostředí,‘ říká terapeutka. iRozhlas.cz [online], 16. 6. 2019 [cit. 30. 10. 2021]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zivotni-styl/spolecnost/environmentalni-zal-strach-obavy-zivotni-prostredi-budoucnost_1906161106_lac

Feldman, L., Hart, P. S., Milosevic, T.: Polarizing news? Representations of threat and efficacy in leading US newspapers' coverage of climate change [online]. Public Understanding of Science, 2015, 26 (4), 481- 497 [cit. 30. 10. 2021]. Dostupné z: <http://journals.sagepub.com/doi/10.1177/0963662515595348>

Feldman, L., Hart, P. S.: Is there any hope? How climate change news imagery and text influence audience emotions and support for climate mitigation policies [online]. Risk Anal. 2018. 38(3):585-602 [cit. 30. 10. 2021]. Dostupné z: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/risa.12868>

Hayes, K., Berry P., Ebi, K.: Factors Influencing the Mental Health Consequences of Climate Change in Canada [online]. International Journal of Environmental Research and Public Health, 2019, 16 (9) [cit. 30. 10. 2021]. Dostupné z: <https://www.proquest.com/docview/2329074540/62F47EA0F409488DPQ/1?accountid=15618>

Krajhanzl, J., Chabada, T., Svobodová, R.: České klima 2021. Mapa českého veřejného mínění v oblasti klimatu [online]. Katedra environmentálních studií FSS MU, Green Dock. 2021 [cit. 30. 10. 2021]. Dostupné z: https://greendock.cz/wp-content/uploads/2021/07/czklima2021_report.pdf

Rabinowitz, A.: Climate journalism enters the solution era. Columbia Journalism Review [online], 21. 4. 2021 [cit. 30. 10. 2021]. Dostupné z: https://www.cjr.org/covering_climate_now/climate-solutions-journalism-mothers-of-invention.php

Zeldin-O'Neil, S.: ‚It's a crisis, not a change': the six Guardian language changes on climate matters. The Guardian [online], 16. 10. 2019 [cit. 30. 10. 2021]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/environment/2019/oct/16/guardian-language-changes-climate-environment>